

Osakkeiden normaalituoton verovapaus - Norjan osakeverotuksen malli

Seppo Kari ja Outi Kröger

VATT

10.6.2009

Esityksen sisältö

- Kysymys: Miten verottaa yhtiön oman pääoman tuottoa?
- Suomen nykyjärjestelmä
- Norjan uudistuksen pääpiirteet
- Norjan osakasmallin kuvaus
- Miksi osakasmalli on hyvä?
- Yhteenveto

Kysymyksenasettelu (1)

- Oy:n voiton kahdenkertainen verotus
 - Yhteisövero
 - Omistajan vero osingosta ja osakkeen luovutusvoitosta
- Muiden kohteiden verotus yleensä kevyempää (korke, vuokra, ym.)
- Verotuksen kahdenkertaisuus vääristää
 - Investointeja Oy-sektoriin
 - Rahoitusrakenteita
 - Kotitalouksien varallisuuden rakennetta
 - Omistusrakenteita

Kysymyksenasettelu (2)

- Miten ongelma yritetty ratkaista?
 - Osinkoverohuojennukset (esim. yhtiöveron hyvitys)
 - Luovutusvoittojen verovapaus
 - Eläkesäästämisen vähennyskelpoisuus
- Tulolajeittain vaihtelevat kevennykset eivät hyviä
 - Epäneutraaleja, lisäävät verosuunnittelua
 - Verotuottomenetyks, ”riittävän isot” kevennykset kalliita
- Uusi lähestymistapa: pääoman ’normaalituoton’ verovapaus
 - Kohdennettu huojennus
 - Kohtuulliset kustannukset, tehokas vaikutus

Osaketuottojen verotus Suomessa

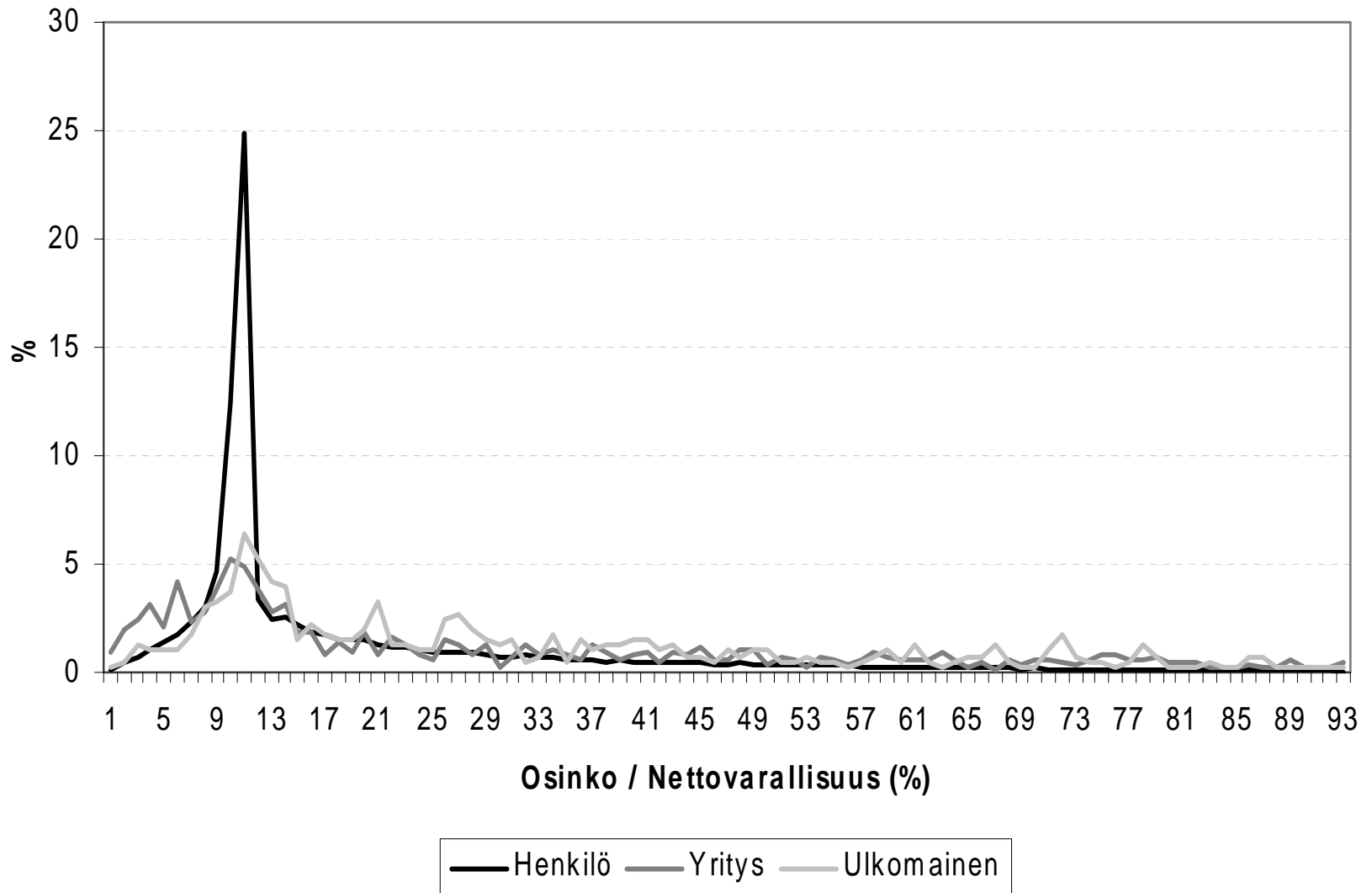
- Listatun yhtiön osingot: 70 % verollista, verokanta 28 %
- Listaamattoman yhtiön osingot
 - 9 % tuotto verovapaa 90 t€ määrään asti
 - 90 t€ ylittävästä 70 % verollista, verokanta 28 %
 - 9 % ylittävästä 70 % verollista ansiotuloa, progressiivinen verotus
- Osakkeen luovutusvoitto: verokanta 28 %

Suomen järjestelmän ongelmia

- Epäneutraali
 - Investoinnit ja rahoitus
 - Osingonjako (ks. Kuviot)
 - Säästöjen ohjautuminen eri sijoituskohteisiin
 - Omistusrakenteet
- Epätasapuolinen
 - Tulon muuntaminen
 - Esim. lääkäriyhtiöt

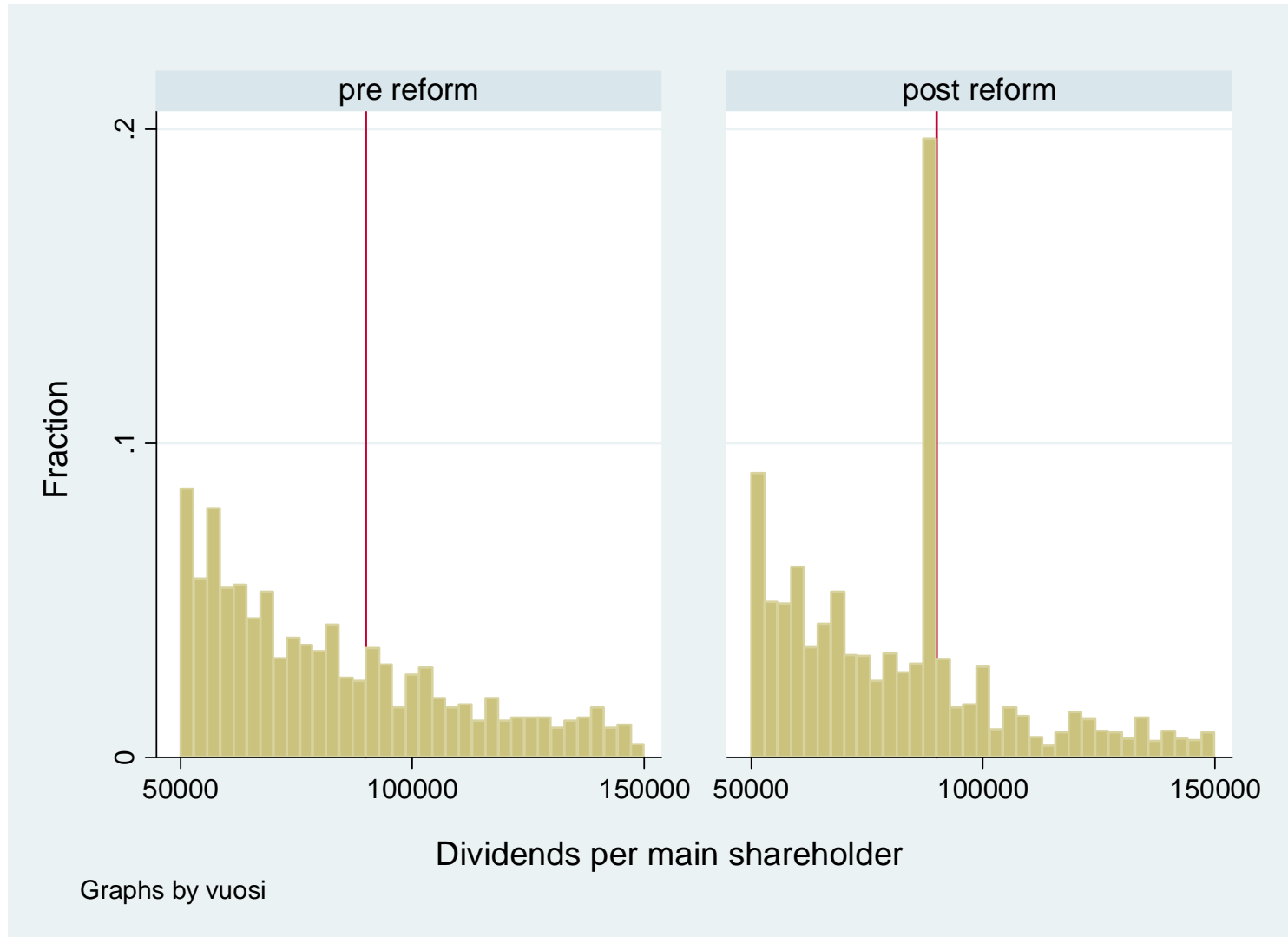
Osakeyhtiöiden jakauma osinko-%:n suhteen vuonna 2003

(Lähde: Kari & Karikallio 2007)

Osakeyhtiöiden jakauma pääomistajan osingon suhteen ennen ja jälkeen 2005 uudistuksen

(Lähde: Kari, Karikallio & Pirttilä 2008)

Norjan verouudistus 2006

- Tausta
 - Eriytetty tuloverotus vuodesta 1992
 - Yhtiöveron hyvitysjärjestelmä
- Uudistuksen pääkohdat
 - Ansiotulon rajaveroasteiden alentaminen
 - Yritys- ja pääomaverotuksen uudistaminen
 - Uudet veromallit toiminimille ja henkilöyhtiöille
 - Osakeyhtiöt: yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luovuttiin; tilalle ”**osakasmalli**”
 - Eriytetty tuloverotus säilyi
 - Myös yhteisö- ja pääomaverokanta entisellään 28 %

Norjan osakasmalli (1)

Vapauttaa osakkeen ”normaalituoton” verosta

Käsitteitä

- Normaalituottovähennys. Osingoista ja osakkeen luovutusvoitoista tehtävä vähennys
- Normaalituottokorko: Riskitön markkinakorko verojen jälkeen
- Normaalituottopohja: Osakkeen korjattu hankintameno

Normaalituottovähennys =

Normaalituottokorko x Normaalituottopohja

Norjan osakasmalli (2)

(Osakkeen hankintameno 30 000 ja N-korko 3,5 %.)

	Suomen nykyinen verotus	Norjan osa- kasmalli
Osinkotulo	2 000	2 000
Normaalituottovähennys (3,5 % x 30 000)	-	1 050
Verotettava osinko	1 400	950
Vero (28 %)	392	266
Nettotulo	1 608	1 734

Norjan osakasmalli (3)

Vähennysten siirrettävyys!

- Käyttämättä jäänyt vähennys tehtävissä myöhempinä vuosina
 - Lisätään myös normaalituottopohjaan
- => Käyttämättä jäänyt vähennys siirtyy seuraaville vuosille korolla korotettuna

Muuta

- Yhtiön saamat osingot ja myyntivoitot verovapaita
- Sijoitusrahaston korko ja osuuden luovutusvoitto verotetaan osakasmallin mukaisesti

Miksi Norjan malli on hyvä? (1)

Normaalituoton osalta kaikilla pääomatuloilla sama 28%:n vero =>

- Neutraali sijoitusten ohjautumisen suhteen
- Neutraali yrityksen rahoitusmuotojen suhteen

Vähennysten siirrettävyys =>

- Neutraali osingon ja myynnin ajoituksen suhteen
- Neutraali tulolajin suhteen (osinko vai myyntivoitto)

Symmetrinen voittojen ja tappioiden kohtelu (?) =>

- Neutraali investointien ja riskinoton suhteen

Miksi Norjan malli on hyvä? (2)

Estää tulon muuntamisen

- Normaalituoton ylittävän tulon veroaste 48,2 % (yhtiö + omistaja)
 - Ansiotulon ylin rajaveroaste 47,8 %
- => Ei kannusteita raportoida työtuloja osinkoina tai myyntivoittona

Tuottaa hyvin verotuloja (?)

- Laajapohjainen yhteisövero, verokanta 28 %
- Normaalituoton ylittävän osaketuoton verotus, 28 %

Yhteenveto – Tarinan opetukset

- Ongelma: Mikä ratkaisu yritysten oman pääoman tuoton verotukseen?
 - Kahdenkertainen verotus vähentää investointeja ja riskinottoa
 - Perinteiset veronhuojennukset aiheuttavat verotulomenetyksiä ja tehottomuutta
- Uusi lähestymistapa: normaalituoton verovapaus
- Norjan osakasmalli toteuttaa sen omistajatasolla
- Tuloksena hyvin kohdennettu huojennus, joka
 - ei tuhlaa verotuottoja
 - on varsin neutraali
 - estää tulonmuunnon.